

עין משפט
נר מצוה

יב א ב מיי' פכ"ז מהל' שנת הלכה י סמג לאוין סה טוש"ע א"ח ס"י שפא ‏
סעף ב:
כ ג ד מיי' שם טוש"ע שם ‏
סעף ג:

כא ה ו מיי' פכ"א מהל' שנת הלכה כה סמג שם טוש"ע א"ח ס"י שפא ‏
סעף כ:
כב ז ח מיי' שם טוש"ע שם סעף כא:
כג ט טוש"ע א"ח ס"י ד ‏
סעף ג:
כד י שם סעף ד:

בה ב מיי' פכ"א מהל' אסורי ביאה הל' כג ‏
טוש"ע אה"ע ס"י כג סעף ד:

כו ל טוש"ע א"ח ס"י ד ‏
סעף ד:

קח:

שמונה שרצים פרק ארבעה עשר שבת

אכל עושה כו'. מפרש בגמ': **והלא הוא הילמי בין רצ בין מעט.** ואם המרוצים אסורים אף המועטים אסורים ואם אלו מותרים אף אלו מותרין. ובגמרא מפרש דלחומרא א"ר יוסי דכולן לאיסור מפני שהוא כמעבד מתקן את האוכל הנמון לתוכו כדי שיתקיים: **ואלו הן המותרין נוסן שמן לסוך מים צפחלה.** קודם שיתן המלח נותן שמן לתוך המלח צפחלה קודם שיתן המים דהשמן מעבד שאין המלח מתערב יפה עם המים וממיש את כחו מהיות מי מלח עזין אצל לא יתן מים ומלח תחילה אפילו נותן שמן לצסוף דבשעה שנותן מים ומלח יחד הוא נראה

כמעבד: **גב' מאי קאמר.** מאי

הילמי ומאי מי מלח: **לאסור או להסיר.** האי דקאמר שניהן שוין לאיסור או להיתר: **כנשין.** ירק שכוזב להתקיים: **גיסטרא.** כלי שזור של חרס ואינו ראוי לכל תשמיש כשלם ומקצין אותו לכך: **שהציצה לפס צהם.** כח המלח מעכבת מלשקוע: **למורייפא.** של דגים: **אין מולחין זנון וציצה.** ג' וד' תמיכות יחד שהמלח מעבדן ונעשין קשין והיו תיקון: **מריש סוס מלחנא פוגלא.** צשצמא: **פוגלא.** זנון. **כשרי.** חילין גבוהים עיגול על עיגול: **מימנא לא מלחנא.** שמים יחד: **טבולי.** צשעת אכילה מטבילנא ואכילנא: קליפה חיזונה דציצה היא החלצון אלא אידי דתני צהדי אתרוג וזנון קליפה נקט צה נמי לשון קליפה: **אין יולאין מבני מעיס.** שמתקשרין ומתקשין ונעטרין: **לא טבע גזרא צימא דסדוס.** מפני שהמים מלוחין וכח מליחתן מעכבו מלנצבוע: **ופפוכה מילה.** דברים האמורים צה הפוכין: **כשורא טבע.** בתמיה: **מהו למימשי מהני מיא** גרסינן. מי אסור משום רפואה דגזור רצנן ככל רפואות צשצת משום שחיקת סממנין ואלו מרפאות את העין: **שפיר דמי.** דלאו מוכחא מילתא דלרפואה עבדי. אף על פי שמרפאין שרי דטעמא דרפואה דאסירא ליתא אלא גזירה שמא ישחוק סממנין דדמי לנחניה שהוא אכ מלאכה: **מהו למימך ולמספת.** לשון אין מעמלין את המט (למקן דף קנא:)

עולם עיניו. כשהוא רוחץ מהן צשצת מהו שיקגיר ויפתח עיניו כדי שיכנס מהן לעין: **כיואל צו שמעטי.** דהיכא דמוכחא מילתא דלרפואה עבדי אסור ומימך ומספת נמי מוכחא מילתא והא אסאדותא דרצ דימי דלמר לא טבע גזרא צימא דסדוס נפקא לן מינה הא כיון דמליחי טובא מסו ואסור למימך ולמספת: **זימנין אל' וכו'.** שקבל משניהם: **וסרוייהו.** רצ מתנה ומר עוקבא: **משמיה דאצוה דשמואל ולי אמרי.** תרתי מילי אמור חדא משמיה דאצוה דשמואל וחדא משמיה דלוי: **חד אמר.** או אצוה דשמואל או לוי: **יין צתוך העין.** דעמיך ופתח אסור דמוכחא מילתא: **על גצ העין מוסר.** דלמרי לרחינה צעלמא עבדי: **רוק ספל.** שלא טעם כלום משיעור משנתו: **אפילו על גצ**

עין אסור. דמוכחא מילתא דלרפואה דאילו לרחינה מאיס. להכי נקט רוק תפל לפי שהוא חזק ומרפא: **וליעטמיד כו'.** א"כ לוי ולא חדא אמר בתמיה והא חדא משמיה אתמר כדאמרן: **שורה.** צמים: **קילורין.** לחי"א צלע"ז: **ונסן ע"ג עיניו.** דלדידיה כיון דלצרכיה לשרותה מע"ש איכא היכרא וליכא למיגור ומאן דחזינהו סבר דרחינה צעלמא היא דכסבר שהוא יין: **כולי האי ודאי לא שרא.** דמוכחא מילתא: מר עוקבא הוה שכיח גצי מר שמואל ואכ צ"ד הוה צימיו כדאמרינן לעיל (דף נה. ובמועד קטן דף טז:): **טיפס לזון.** לתת צעיניו: **ורחינא ידים ורגלים צחמין ערצים.** נמי מאירה העינים: **הוא היה אומר.** ר' מונא: **יד לעין.** שחרית קודם שיתלו ידיו: **סיקף.** נוח לו שתקצץ שרוח רעה שורה על היד ומסממו וכן כולן: **לחסודה.** ריצדא דכוסילתא פלימא"ה צלע"ז: **לפי טצנעם.** נקצ הרעי שעגול כטצעת: **סיקלץ.** ולא תגע שוב צעין או צאחן קודם נטילה: **לגיגית**

מסורת הש"ס

א) עירובין ד: (ג.) נס"א כשי כשי פירוש תמיכות תמיכו' ערוך ערך כשר), א) ז"ל מחילת ידים ורגלים צחמין ערוך ערך קלן, ד) מסכת כלה, ט) עיר מוס' נדה יג: ד"ה דינאל,

ⓘ

גליון הש"ס

גמ' ונותן על גב עיניו. ע"י נפיל דף יח ע"א תד"ה ומתקפא:

ⓘ

לעזי רש"י

לדוד"א. רטיה לעין. פלימאי"ה. איזמל (להקות דם).

ⓘ

רבינו חננאל

אבל עושה הוא מי מלח. וכי היכי דמפרשא בברייתא אין עושין מי מלח מרובין לתת לתוך הכבשין שבתוך הגסטרא, אבל עושה הוא מי מלח מועטים וטובל בהן פתו ונותן לתוך הכבשיל, וכן הלכה. ואע"ג דר' יוסי אוסר מי מלח אין הלכה כמותו, דגרסינן בתהילת עירובין אמר רב יהודה אפי' שמואל אין הלכה כרבי יוסי לא בהלמי ולא בלחיים. ויושעלמי כל מי שנותנין לחוכה ביצה ושוקעת זו היא מי מלח, אינה שוקעת הילמי. תני יהודה בר חביבא אין עושין מי מלח עזין והן שהביצה צפה בהן, והלכתא כוותיה. ואם הביצה שוקעת בהן מותרין. וכיון דאמר הביצה צפה בהן הוכיז לא טבע בים סדום, כלומר כל מים מלוחים עזין צפין בהן. למימלח פוגלא אסיר, לטבולי במילחא שרי. יין לתוך העין אסור ע"ג העין מותר. כשמואל דאמר שורה אדם פתו ביין ונותן ע"ג העין ואינו חושש. רוק תפל אפילו ע"ג העין אסור. וכן קילורין שהוא שרן מע"ש או מי סדום ע"ג העין שרי, אבל מיפתח ומימין עיינא בין בסממנא וקילורי בין במיא דסדום כדאמר ליה מר עוקבא לבר לואי, כוליה לא שרא מר שמואל. פי' חסודה בלשון ערבי אלמחנמא.